

Bilag 13

Forvaltningernes tildeling af midler samt nuværende arbejde med frivillige organisationer

JUNI 2005

INDHOLDSFORTEGNELSE

Indledning	3
Forvaltningernes tildeling af midler samt tildelingskriterier	3
Servicelovens § 115 midler:.....	3
Servicelovens § 65 midler:.....	5
Tilskud fra folkeoplysningsloven:	8
Forvaltningernes input om nuværende arbejde	10
Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen	10
Sundhedsforvaltningen.....	13
Kultur- og Fritidsforvaltningen.....	14

Indledning

Midlerne til frivillige organisationer er i dag fordelt på forskellige politiske udvalg: Kultur- og Fritidsudvalget, Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen, Sundheds- og Omsorgsudvalget og Økonomiudvalget.

De forskellige forvaltninger administrerer puljerne efter forskellige kriterier afpasset de respektive målgrupper og med forskellige ansøgningsprocedurer og ansøgningsfrister.

Puljerne administreres tæt på den øvrige drift af de forskellige fagområder og de forskellige administrative enheder kan understøtte foreningsarbejdet via den tætte kontakt, dermed anvendes puljerne som et supplement til det eksisterende offentlige system.

Det anbefales i rapporten fra 2000, at der ikke ændres på den nuværende organisering i kommunen om løsningen af sociale opgaver. Det vurderes som en fordel, at de forskellige paragraffer og puljer administreres tæt på den øvrige drift af de forskellige fagområder, idet indsigten i de forskellige foreninger og den tætte og direkte kontakt kan bibeholdes.

Forvaltningernes tildeling af midler samt tildelingskriterier

Serviceovens § 115 midler:

Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen kontakt til de frivillige omfatter primært tildeling af § 115 midlerne.

Af § 115 i Lov om social service fremgår:

Kommunen og amtskommunen samarbejder med frivillige sociale organisationer og foreninger.

Stk. 2. Kommunen og amtskommunen afsætter årligt et beløb til støtte af frivilligt socialt arbejde.

Stk. 3 Rammerne for samarbejdet fastlægges i den enkelte kommune og amtskommune.

Stk. 4. Socialministeren fastlægger retningslinier for kommunens og amtskommunens indsendelse af redegørelser om den lokal udvikling i det frivillige sociale arbejde og retningslinier for den centrale opfølgning.

Den økonomiske støtte i henhold til § 115 kan ydes til organisationer, foreninger, grupperinger samt andre, der styrker den frivillige indsats.

Der kan ydes støtte til udgifter, som skaber rammerne for indsatsen, f.eks. lokaler, telefon, administration, indslusning, opkvalificering og supervision af frivillige, sikre økonomiske midler etc.

Der kan ydes økonomisk støtte til følgende aktiviteter:

- Rådgivninger
- Besøgsvennetjenester
- Støtte- og kontaktpersoner på frivillig basis
- Ledsageordninger på frivillig basis
- Frivillighedsformidlinger
- Kontaktsteder/væresteder
- Foreninger, der organiserer selvhjælpsgrupper
- Forskellige former for aflastningstjenester for pårørende m.v.
- Telefonrådgivninger
- Sociale cafeer
- Kvindekrisecentre
- Sygdoms- og handicaporganisationer

Det stilles følgende betingelser:

- Det sociale arbejde skal foregå i Københavns Kommune og for københavnere
- Der skal være frivillige tilknyttet projektet
- Der skal være tale om en social indsats, der kan supplere eller udvikle Københavns Kommunes egen virksomhed inden for det sociale og sundhedspolitiske område, herunder sundhedsfremmende initiativer

Der annonceres i de landsdækkende aviser og i samtlige lokalaviser i Københavns Kommune en gang årlig.

Ansøgning indgives på et ansøgningskema, som kan rekvireres i papirudgave og hentes på internetadressen: www.kk.dk.

	Antal ansøgninger	Ansøgt beløb	§ 115-midler på FAU ¹ 's budget
2001	281	38,7 mill. kr.	10,6 mill. kr.
2002	244	42,1 mill. kr.	10,8 mill. kr.
2003	285	45,3 mill. kr.	11,0 mill. kr.
2004	223	38,9 mill. kr.	11,2 mill. kr.
2005	255	37,1 mill. kr.	16,6 mill. kr.

Samtlige ansøgninger fremsendes til høring i de respektive fagforvaltninger.

Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget har nedsat et § 115-underudvalg hvor 2 medlemmer (1 fra hver valggruppe) sammen med Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen udarbejder indstilling til Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget.

Kortlægning og undersøgelse af erfaringer med §115-midlerne

I 2004 iværksatte Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen i samarbejde med Kontaktudvalget for det Frivillige sociale Arbejde i Københavns Kommune en undersøgelse af erfaringerne med § 115-midlerne. Rapporten ligger nu færdig. Hovedkonklusionerne i Undersøgelsen er følgende:

- 56 % af de adspurgte frivillige sociale organisationer mener, at det tager for lang tid fra ansøgningen sendes til Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen og til de har fået svar på ansøgningen, mens 46% mener at tiden var tilpas
- 72 % af de adspurgte frivillige sociale organisationer er tilfredse med ansøgningskemaet
- 36 % af de adspurgte frivillige sociale organisationer mener, at Kontaktudvalget for det Frivillige Sociale Arbejde i Københavns Kommune bør have høringsret
- 28 % af de adspurgte frivillige sociale organisationer svarer, at Kontaktudvalget for det Frivillige Sociale Arbejde i Københavns Kommune bør have uddelegeret bevillingskompetencen
- 52 % af de adspurgte frivillige sociale organisationer mener, at bevillingsperioden på 1 år er for kort
- 55 % af de adspurgte frivillige sociale organisationer mener, at der bør prioriteres bestemte indsatsområder ved fremtidige fordelinger

Serviceovens § 65 midler:

Sundheds- og Omsorgsudvalget besluttede i marts 2000 at midler ifølge Serviceovens § 65 skal tildeles modtagere af social pension og efterløn, der er bosat i Københavns Kommune. Midlerne gives til klubaktiviteter med forbyggende sigte.

Da nogle foreninger og organisationer får tilskud fra såvel Serviceovens § 115 som § 65 samarbejder Sundheds- og Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen om disse sager. Det betyder fælles dato for annoncering og indsendelse for ansøgere samt koordineret tildeling af midler.

Der er i 2003 fastlagt nye retningslinier for tildeling af midler ifølge § 65. Der lægges vægt på at styrke ensartethed og gennemsigtighed i forbindelse med økonomi, dokumentation, principper for betaling og indførelsen af samarbejdsaftaler.

Ifølge de nye retningslinier lægges der i behandlingen også vægt på at udvikle og forbedre det generelle udbud af aktiviteter i området samt:

- Mest mulig forebyggelse og sundhedsfremme for pengene
- Bedre udnyttelse af eksisterende lejemål
- Fokus på frivillighed
- Brugerindflydelse
- Lokalt samarbejde

Der er oprettet syv lokale rådgivende fora med repræsentanter fra klubber og foreninger og repræsentanter fra det lokale Ældrekontor og Sundhedsforvaltningen. Derigennem styrkes netværk, dialog og vidensdeling på tværs. Disse lokale fora bidrager til en samlet vurdering af tilbud og behov hos ældre i hvert lokalområde. Hvert af de lokale fora udpeger en repræsentant til det centrale rådgivende § 65 forum, der mødes med repræsentanter for Sundhedsforvaltningen for at koordinere den samlede indsats i København.

Tilbagemeldingerne fra såvel det Central § 65 forum og de lokale § 65 møder har vist, at der er stort potentiale for samarbejde i de netværk, der er dannet og der er allerede udviklet forskellige former for fælles aktiviteter. Der er især fokuserer på at nå ud til flere ældre og samarbejde om særlige

emner som motion, integration og kompetenceudvikling af frivillige såvel lokalt som på tværs af byen.

Det centrale § 65 udvalg har til formål at:

- Rådgive Folkesundhed København i forbindelse med koordinering af forebyggende og aktiverende tilbud i lokalområderne
- Medvirke til udvikling af strategi for involvering af borgerne i forebyggende aktiviteter i lokalområderne
- Medvirke til udviklingen af aktivitetsnetværk på tværs.
- Medvirke til at styrke dialogen mellem de frivillige foreninger og Sundhedsforvaltningen, herunder udvikle kommunikationskanaler, events, nyhedsbreve og lignende.

Rammerne for udvalgets arbejde er følgende:

- Udvalget er nedsat for en 2-årig periode
- Udvalgsmedlemmerne sørger for at information videregives til de lokale § 65 fora
- Udvalget mødes en gang i kvartalet – samt efter behov.

Ansøgningsprocedure og antal ansøgere:

Der indkaldes ansøgninger via dagspressen en gang årligt. Dette koordineres med Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen og ansøgninger til § 115.

Bevillingerne beregnes ud fra antal medlemmer, fremmøde og ejendomsudgifter. Hertil kommer en individuel vurdering af aktiviteterne set i forhold til sundhedsprofilerne i lokalområdet og øvrige tilbud.

For 2005 var der til fordeling i alt var afsat 22.400.000 kr. Disse blev fordelt mellem 51 klubber og foreninger, jf. nedenstående liste:

Klubber og foreninger
Nord Vest Centret
Rymarksvænges Pensionistklub
Onsdags klubben af 1983
Settlement Saxogård
Frederiksberg Seniorklub og værested af 1972
Filmklub Hans og Trine, Pensionisternes Samvirke
OK klubberne
Bauehøj Seniorklub
Toveklubben Valby/Vanløse
OK klubberne

Pensionisternes Samvirke
Peder Lykke Centret
Forbund for polske jøder i Danmark
Aktiv-Center Brønshøj-Husum
Højskolen for pensionister
Valby Billardklub
Dansk Røde Kors Hovedstadens afd.
Husum Vænge Centret
Ældre Sagens Aktivitetshus
Brohusklubben
Grøndals Pensionistklub
S/I Amager dagklub
Det Mosaiske Troessamfund
Klerkeklubben
Vibenshave
Nabo Østerbro
Ældrevelværet, Kvartershuset
Ældreklubben Christianshavn
Værestedet Drys Ind
Fællesrådet for omsorgsarbejdet i Brønshøj-Husum-Utterslev
Bispeparkens Pensionistklub
Kulturværkstedet Dagmar
Studentersettlementets Boldklub
Onsdagsklubben
Pensionist Idræt København
VERA centret
Aktivitetcentret H.C. Ørstedsvej
Bryggens Pensionistklub
Pensionistklubben Frederiksholm
Tingbjerg Pensionistcenter
Kantorparkens fritidscenter
Munkevangens Pensionistklub
Musikbyens Seniorklub
Frelsens Hærs omsorgsarbejde
Pensionist Filmklubben City
Kristeligt Studentersettlement
Aktive Modstandsfolk
Tisvilde Højskole

Birkeklubben
Vesterbro Ungdomsgårds Ældreklub
Sløjfen

Tilskud fra folkeoplysningsloven:

Kultur- og Fritidsforvaltningens primære bidrag til de frivillige foreninger sker gennem tilskud fra folkeoplysningsloven. Folkeoplysningsloven skal sikre offentlige tilskud til den frie folkeoplysende virksomhed med respekt for initiativtagernes egenart og egen forvaltning.

De foreninger der modtager tilskud efter folkeoplysningsloven adskiller sig væsentligt fra støttemodtagerne fra hhv. § 115 og § 65. Folkeoplysningsmidlerne tildeles aktivitetsudøvende frivillige foreninger, som laver aktiviteter for deres medlemmer, hvilket adskiller sig fra de frivillige sociale foreninger og organisationer, som laver aktiviteter for en bestemt brugergruppe/målgruppe. Desuden udbetales tilskuddet efter objektive kriterier – antal medlemmer under 25 år, antal aktivitetstimer og driftsudgifter til lokaler mv.

En væsentlig intention med folkeoplysningsloven er, at søge brugerne inddraget mest muligt i planlægning, udformning og tilrettelæggelse, og dermed i de beslutninger, som på lokalt plan skal danne ramme om den folkeoplysende virksomhed.

Inddragelsen af brugerne sker gennem Folkeoplysningsudvalget, som i loven har fået tillagt bestemte kompetencer. Det er Folkeoplysningsudvalget, der inden for retningslinier vedtaget af Borgerrepræsentationen træffer afgørelse om den tilskudsberettigede virksomhed efter loven og dermed afgrænser den folkeoplysende virksomhed i Københavns Kommune. Endvidere er det Folkeoplysningsudvalget, der anviser lokaler m.v. og fordeler tilskud til de enkelte ansøgere efter de af Borgerrepræsentationen fastsatte regler.

Folkeoplysningsudvalget vælges for 4 år. Udvalget har 21 medlemmer, som vælges i januar umiddelbart efter kommunevalget. Brugerrepræsentanterne udgør 14 medlemmer, som vælges af de tilskudsberettigede foreninger. Valget finder sted på et valgmøde indkaldt af Kultur- og Fritidsforvaltningen. De 7 kommunalbestyrelsesrepræsentanter vælges af og blandt Borgerrepræsentationens medlemmer. Udvalget har en selvstændig beslutningskompetence efter folkeoplysningsloven og refererer i øvrigt til Kultur- og Fritidsudvalget. Udvalget holder møder 8-10 gange om året.

Borgerrepræsentationen fastlægger de nærmere regler for tilskud og anvisning af lokaler m.v. efter folkeoplysningsloven. Endvidere fastlægger Borgerrepræsentationen den samlede tilskudsramme til folkeoplysningsformål og fordeler den til de enkelte tilskudsområder. Alle sager, der er henlagt til Folkeoplysningsudvalget, skal forelægges Borgerrepræsentationen til afgørelse, såfremt de medfører forøgede udgifter for kommunen. Borgerrepræsentationen har ansvaret for kommunens forvaltningsmæssige udmøntning af folkeoplysningslovens bestemmelser.

Brugere, der søger tilskud efter folkeoplysningsloven, skal være organiseret i en forening, som opfylder nedenstående krav.

En frivillig folkeoplysende forening er tilskudsberettiget i Københavns Kommune, når:

- Foreningen har faste, kontinuerlige folkeoplysende aktiviteter
- Foreningen bygger på vedtægter med en formålsparagraf
- Der foreligger en beskrivelse af foreningens folkeoplysende aktiviteter
- Foreningen er demokratisk opbygget og har en bestyrelse valgt af medlemmerne
- Foreningens medlemmer betaler kontingent
- Foreningen bygger på aktivt medlemskab og har mindst 5 medlemmer
- Foreningen som udgangspunkt er åben for alle som tilslutter sig foreningens formål
- Foreningen er hjemmehørende i Københavns Kommune
- Foreningens aktiviteter er almennyttige
- Foreningen ikke oprettes eller drives med kommercielt formål, og at et evt. overskud tilfalder foreningen
- Foreningens formue tilfalder almennyttigt formål ved dens opløsning

Desuden sikrer folkeoplysningsloven støtte til lærerhonorar samt adgang til vederlagsfrie offentlige lokaler til voksenundervisning.

I 2005 modtager 516 frivillige folkeoplysende foreninger og 120 aftenskoler støtte fra folkeoplysningsmidlerne. Ca. 1.500 folkeoplysende foreninger får stillet offentlige lokaler vederlagsfrit til rådighed.

Fordelingen af tilskud fordeler sig på følgende aktivitetsområder i 2005:

Aktivitet	Antal medlemmer under 25 år	Foreninger
Idræt	48.491	308
Musik	1.212	29
Teater	593	16
Spejder	4.029	79
Politisk	751	14
Andet	4.045	70
Total	59.121	516

I 2005 fordeles der kr. 22.072.000 i aktivitetstilskud og kr. 20.596.000 i driftstilskud til de frivillige folkeoplysende foreninger.

I 2005 har det frivillige folkeoplysende foreningsliv haft 2 puljer som er rettet mod et særligt indsatsområde. Brobygningspuljen som giver støtte til integrationsprojekter i foreningslivet og puljen til idræts- og motionsprojekter for børn og unge med særlige behov viser lysten til at tage sig af særlige opgaver.

Brobygningspuljen

Frivillige folkeoplysende foreninger hjemmehørende i Københavns Kommune kan søge om tilskud til projekter og tiltag, der har til formål at styrke integrationen af etniske minoriteter i de frivillige folkeoplysende foreninger for børn og unge. Brobygningspuljen er på 1,2 mio. årligt, og der er ansøgningsfrist 1. februar, 1. maj, 1. august og 1. november. Brobygningspuljen har i alt støttet 39 projekter. Projekterne involverer ca. 7.500 børn, forældre og frivillige.

Det er Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget, der træffer endelig beslutningen om tildeling af tilskud.

Puljen til idræts- og motionsprojekter for børn og unge med særlige behov

Idrætsforeninger har i 2005 kunnet søge om støtte til projekter, hvor der igangsættes aktiviteter for overvægtige børn og unge i aldersgruppen 4 – 16 år. I alt 17 foreninger har søgt puljen og der er fordelt midler for kr. 2,5 mio. til udmøntning i 2005 og kr. 2,5 mio. i 2006.

Der er folkeoplysningsudvalget, der træffer beslutning om tildeling af tilskuddet fra puljen.

Forvaltningernes input om nuværende arbejde

I de næste 3 afsnit leverer henholdsvis Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen, Sundhedsforvaltningen og Kultur- og Fritidsforvaltningen deres input om det bestående arbejde.

Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen

Samarbejdsaftaler

I forbindelse med større bevillinger udarbejdes der en samarbejdsaftale mellem kommunen og den pågældende ansøger. Ved større bevillingen forstås 100.000 kr. årlig eller derover. Ved at indgå samarbejdsaftaler, hvori der opstilles mål for brugen af de tildelte midler, er det hensigten at fremme det frivillige arbejde i kommunen, at skabe gensidig tillid og åbenhed mellem organisationerne, foreningerne og kommunen.

Samarbejdsaftalen indeholder oplysning om:

- *Beskrivelse af organisationens mål*
- *Beskrivelse af målgruppen*
- *Aftale om evaluering*
- *Krav om regnskabsaflæggelse*

Samarbejdsaftalerne trådte i kraft i 2001.

I 2005 udarbejdes samarbejdsaftaler med følgende:

- Palliativ medicinsk afdeling BBH, Bispebjerg Bakke 23, 2400 København NV
- Frivillighuset, Nørrebrogade 32, 2200 København N
- Muhabet, Vesterbrogade 165-167, 1800 Frederiksberg
- Indvandrer Kvindecetret, Fælledvej 16, 1. th., 2200 København N
- Kristeligt Studenter Settlement, klubaktiviteter for kvinder med anden etnisk baggrund, Dybbølsgade 41, 1721 København V
- Gartneri Offside, Stevnsgade 3-5, 2200 København N
- SIND, Slotsgade 2, 2. tv., 2200 København N
- Netværkstedet Offside, Prinsesse Charlottesgade 28, 2200 København N
- Socialt Udviklingscenter SUS, Farimagsgade 13, 1364 København K

- FAP København, Vesterbrogade 103, 1., 1620 København V
- Sinds hjerte, Stormgade 20, 1555 København V
- KIFU, Valdemarsgade 6, st., 1665 København V
- Storkøbenhavns Tegnsprogforening, Brohusgade 17, 2200 København N
- Nabo Østerbro, Odensegade 5, 2100 København Ø
- Ungdomscafeen K, Skindergade 26, 1159 København K
- Børns Voksenvenner, Hyskenstræde 7, 1., 1207 København K
- Azusa, Drejervej 11-21, kld., 2400 København NV
- Sjakket, Glentevej 51, 2400 København NV
- Settlementet Saxogård, Dannebrogsgade 34, 1., 1660 København V
- Fundamentet, rådgivning, Holmbladsgade 73, 2300 København S
- Fundamentet, Værestedet, Holmbladsgade 73, 2300 København S
- Clean House, Dortheavej 12, 1. th. 2400 København NV
- Linie 14, Blågårdsgade 14, 2200 København N
- SR-Bistand, social og juridisk rådgivning, Sortedam Dosserring 5 C, 2200 København N
- Den Grønne Trekant, Aldersrogade 46, kld. 2200 København N
- Sydhavns Compagniet, Borghjergsvej 39, st., 2450 København SV
- SR-Bistand, frivilligt arbejde, Sortedam Dosserring 5 C, 2200 København N
- Kvarterhuset, Borghjergsvej 30, 1., 2450 København SV
- Frivilligt Forum Morgencafeen i Blågårds Kirke, Valdemarsgade 14, 1., 1665 København V
- Kulturcafeen i Holmbladsgade, Holmbladsgade 99, 2300 København S
- Nicolai Tjenesten, Nikolaj Plads 15, 1067 København K
- Kirkens Korshær, varmestue, Istedgade 102, 1. th., 1650 København V
- Kirkens Korshær, kaffestue, Stengade 40, 2200 København N
- Drys Ind, Hallandsgade 3, 2300 København S
- Projekt Netværksven, Gl. Køge Landevej 137, 2500 Valby
- De Hjemløses Hus, Ombold, Falkevej 2-4, 2400 København NV
- De Hjemløses Hus, Bisserne, Falkevej 2-4, 2400 København NV
- De Hjemløses Hus, Falkevej 2-4, 2400 København NV
- Kvindecenerfornden Dannerhuset, Nansensgade 1, 1366 København K

Partnerskaber

Et forholdsvis nyt begreb i samarbejdet mellem kommuner, amter og de frivillige er partnerskaber.

Center for frivilligt socialt arbejde i Odense (under Socialministeriet) er i gang med et projekt om udvikling af partnerskabsmodeller. I den forbindelse opererer man med følgende definition:

”Et partnerskab er et struktureret, forpligtende, gensidigt fordelagtigt og dialogbaseret frivilligt samarbejde mellem organisationer fra forskellige sektorer, der ved at kombinere deres ressourcer og kompetencer arbejder sammen for at udvikle (nye) sociale aktiviteter”.

Denne definition indeholder forskellige elementer. For det første skal partnerskabet være struktureret og forpligtende. Det vil sige, at det skal være klart hvilke opgaver, der skal løses, og hvem der skal løse de forskellige opgaver. Der er altså tale om, at de forskellige parter binder sig til at løse forskellige opgaver, således at man tilsammen kan nå et bestemt mål, som begge parter kan se en fordel i.

Det understreges, at der skal være tale om et dialogbaseret samarbejde, hvilket forudsætter åbenhed fra partnerne samt, at "det styrende princip" er "det gode argument". Der kan altså ikke være tale om, at den ene part i udgangspunktet bestemmer mere end den anden. Ligeværdighed er et bærende princip i partnerskaber.

Partnerskaber kan altså ikke bestå i et samarbejde på baggrund af et "udbud" fra det offentlige, hvor de frivillige mod betaling stiller visse ydelser til rådighed.

I definitionen tales om partnerskab mellem organisationer fra forskellige sektorer. I denne forbindelse tænkes på partnerskab mellem frivillige sociale institutioner og kommuner. Samtidig kan man dog sagtens forestille sig partnerskaber, hvor flere end to parter indgår.

Udgangspunktet er antagelsen om, at de forskellige sektorer har forskellige kvaliteter, kompetencer og perspektiver at bidrage med, der tilsammen kan være med til at løse en bestemt opgave – og gerne bedre end, hvis det kun var den ene part, der løste opgaven.

Der er altså tale om et samarbejde mellem forskellige aktører, hvor ligeværdighed er et væsentligt element. Det er ikke nødvendigvis således, at partnerne løser lige store dele af en given opgave, men partnerne har lige ret og lige stor indflydelse på beslutninger om projektet.

Københavns Kommune har erfaringer med partnerskaber med frivillige sociale organisationer om boligsocial indsats.

I det følgende nævnes et par eksempler på partnerskaber:

SoPaSu

Socialt Partnerskab i Sundbyvester er et partnerskabsprojekt imellem en frivillig organisation SR-Bistand, lokalcenter Sundby Syd og Amagerbro, boligadministrationen 3B og et privat konsulentfirma - Konsulentkompagniet.

Lektielæsning på Nørrebro

I et samarbejde imellem Dansk Røde Kors og det boligsociale projekt Rabarberland indsats. I det boligsociale projekt havde de tæt kontakt til de børn og unge, der havde behov for/var interesseret i lektiælæsning, men begrænset arbejdskraft i form af frivillige der ville/kunne påtage sig opgaven. Røde Kors er til gengæld gode til at hverve og organisere frivillige.

De to organisationer har kunnet drage fordel af hinandens styrker og således tilsammen været i stand til at give et godt lektiælæsningstilbud til en stor gruppe af børn og unge på Indre Nørrebro.

Servicebutikker

Københavns Kommune har i 2000 åbnet servicebutikker for rådgivning for unge, familier og enlige. Det er tilbud om gratis anonym rådgivning og vejledning. Københavnerne kan nu uden forudgående aftale gå direkte ind fra gaden og modtage støtte og rådgivning til at løse konkrete problemer her og nu uden at blive "en sag" i de lokale forvaltninger.

Servicebutikkernes støtte tager udgangspunkt i den enkeltes akutte situation og behov, der vil derfor være medarbejdere tilknyttet, der har en tværfaglig uddannelsesmæssig baggrund, eksempelvis jurist, psykolog, pædagog, sundhedsplejerske og socialrådgiver.

Foruden anonym rådgivning og vejledning vil servicebutikkerne også støtte øvrige aktiviteter ved at skabe rammerne for disse. Aktiviteterne kan igangsættes af frivillige og Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen i Københavns Kommune har opfordret frivillige til at komme med forslag til aktiviteter, fx selvhjælpsgrupper, netværksgrupper m.v.

Servicebutikkerne har samarbejde med en lang række frivillige foreninger, grupper m.v. (Se oversigt i Fælles årsberetning Servicebutikken 2002, p.9 ff.)

Sundhedsforvaltningen

Sundhedsforvaltningen har indenfor de sidste par år styrket indsatsen for at udvikle og understøtte dialogen til de frivillige i kommunen.

Samarbejdet hænger tæt sammen med eksisterende politiske beslutninger som f.eks. ældrepolitikken og frivillighedspolitikken i Københavns Kommune samt Folkesundhedsplanen. Der er således en øget politisk opmærksomhed i SOU om samarbejdet mellem civilsamfundet og kommunen.

Sundhedsforvaltningens kontakt til frivillige omfatter primært tildeling af § 65 midler og i samarbejdet med Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltning om § 115 midler, etablering af partnerskaber på ældreområdet og erfaringer fra projekt Livskvalitet på Ydre Nørrebro.

I de enkelte lokalområder samarbejder udførelsenhederne med frivillige om besøg i hjemmet og ledsagelse til fællesspisning. På træningscenteret er frivillige fra walk & talk engageret som hjælpere i vedligeholdelsestræning. Flere plejehjem har mange års erfaring med frivillige gennem venskabsforening og pårørende som engagerer sig som frivillige efter ægtefælles bortfald eller samarbejder med foreninger der tilbyder at yde en frivillig indsats til gavn for beboerne. Endvidere gør de forebyggende medarbejdere en indsats for at informere borgerne om foreninger og organisationer, der dækker den enkeltes behov for evt. social kontakt, rådgivning og aktivering.

Ældrekontor og Pensions- og Omsorgskontorerne i de syv lokalområder har desuden kontakt til klubber og foreninger på § 65 området gennem de lokale § 65 fora. Her samarbejdes om at informere om tilbud til ældre borgere og i stigende grad om at bygge bro mellem de kommunale dagtilbud og klubbers aktiviteter.

Samarbejdsaftaler

Samarbejdsaftaler indgås med alle foreninger, der modtager mere end 100.000 kr. i støtte via Servicelovens § 65. Samarbejdsaftalerne indeholder aftaler om aktiviteter og regnskabsaflæggelse.

Partnerskaber på ældreområdet

Sundheds- og Omsorgsudvalget besluttede i 2003, at anvende partnerskaber som redskab i samarbejdet mellem ældreområdet og civilsamfundet. I 2005 indledtes en dialogproces med 5 frivillige organisationer om det konkrete samarbejde. Det er De Samvirkende Menighedsplejer, Dansk Røde Kors, Hovedstadens afdeling, Pensionisternes Samvirke, Ældremobiliseringen og Ældre Sagen. Det forventes, at der inden år 2008 er indgået partnerskabsaftaler mellem de frivillige organisationer og samtlige plejehjem i Københavns Kommune.

Partnerskab er et samarbejds- og procesredskab og adskiller sig fra et traditionelt samarbejde ved at parterne gennemfører en ligeværdig dialogproces, hvor de i fællesskab definerer mål og midler for konkrete aktiviteter. Samarbejdet formaliseres med skriftlige aftaler om organisering, kompetenceudvikling, videndeling, evaluering, dokumentation og udvikling.

Med Partnerskabet har Sundhedsforvaltningen forpligtet sig til at indgå i dialog med civilsamfundet om tilbud til svage ældre gennem et frivilligt socialt engagement, med udgangspunkt i den ældres ønsker. Samtidigt sættes der fokus på aktiviteter, der har et sundhedsfremmende og forebyggende sigte jf. Folkesundhed Københavns indsatsområder.

Frivillighedspolitik for plejehjemmet

På plejehjemmene formuleres der en frivillighedspolitik for plejehjemmet, som beskriver rammerne for samarbejdet med frivillige og hvilke muligheder plejehjemmet rummer for udvikling af frivilligheden. Hvert plejehjem udpeger en tovholder, som er bindeled internt og kontaktperson til de frivillige organisationer. Tovholderen indgår samtidigt i et netværk af tovholder fra plejehjem der arbejder med partnerskaber, hvor viden, erfaringer og metoder udvikles.

Udviklingspulje

Sundhedsforvaltningen har etableret en pulje på kr. 500.000,- til udvikling af partnerskaber i Københavns Kommune. Plejehjem og organisationer kan søge om økonomisk tilskud til aktiviteter der knytter sig til udvikling af partnerskaber og aktiviteter på plejehjem.

Dokumentation og evaluering

Rekruttering af frivillige til plejehjem dokumenteres løbende qua partnerskabsaftaler og gennem en registrering af antal frivillige og de opgaver der udføres af frivillige. Sundhedsforvaltningen forpligter sig til årligt at arrangere en temadag for de involverede parter lokalt, formidler erfaringer og ideer med henblik på at udvikle frivilligheden i Københavns Kommune.

Kultur- og Fritidsforvaltningen

Det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde

Historisk set har foreningslivet haft stor opmærksomhed og støtte. Baggrunden er foreningernes betydning for demokratisk skoling, værdiudvikling og udvikling af sociale relationer. Fra midten af 1990'erne til 2001 blev det debatteret, om frivillige folkeoplysende foreninger herunder idrætten skulle påtage sig opgaver i forhold til socialt belastede børn og unge, integration af flygtninge og indvandrere, arbejdsledige m.v.

Med "Charter for samspil mellem det frivillige Danmark/ForeningsDanmark og det offentlige" i 2001, blev det imidlertid gjort klart, at frivillige organisationer selv har retten til at vælge og prioritere deres opgaver. Grundprincippet er, at de offentlige tilskud gives på en måde, der ikke anfægter de frivillige organisationers selvbestemmelse. Denne tilgang til foreningslivet er – og skal fortsat være – udgangs-punktet for samspillet mellem det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde og Københavns Kommune. Faciliteter og aktivitetstilskud stilles til rådighed for at støtte foreningernes arbejde med at skabe aktiviteter båret af lyst og engagement.

Støtten til det frivillige folkeoplysende foreningsarbejde er til deres primære arbejde, som er rettet mod aktiviteten for aktivitetens egen skyld. Derfor er Kultur- og Fritidsforvaltningens syn på det frivillige foreningsliv båret af overbevisningen om at foreninger har en værdi i sig selv, samt at foreningerne derudover er en væsentlig samarbejdspartner for kommunen.

Foreningernes virke er baseret på frivillighed og evnen til at fastholde og udvikle interessen for foreningens aktiviteter og et socialt liv omkring aktiviteten.

Det frivillige arbejde er det bærende element i de frivillige folkeoplysende foreninger, hvilket børne- og ungdomsarbejdet er et eksempel på. Selvom foreningerne får et stigende antal betalte trænere/instruktører og administrativt ansatte, har foreningslivet fortsat et betydeligt frivilligt og ulønnet arbejde. Foreningslivet løser med andre ord væsentlige samfundsopgaver for relativt få midler.

På grund af sin organiserede struktur har foreninger styrken til at tage hånd om svage grupper. Københavns Kommune ønsker derfor også at indgå i et samarbejde med de frivillige folkeoplysende foreninger, som selv er interesseret i at gøre en særlig indsats over for udvalgte målgrupper. En indsats, som kan belønnes med ekstra økonomisk støtte.

Kultur- og Fritidsforvaltningens målsætninger/initiativer på børne- og ungeområdet:

Overordnet målsætning

Den overordnede målsætning er at få flest mulige børn og unge i København til at blive aktive medlemmer i en frivillig folkeoplysende forening, dvs. fx teater-, musik-, idræts-, spejder- eller politisk forening.

Kultur

Den eksisterende politik og målsætning for det foreningsbaserede kulturområde i København er beskrevet i rapporten "De kulturelle foreningers vilkår i København" (2003).

Hovedpunkterne på børne- og ungeområdet er:

- Der skal igangsættes konkrete planer for at afhjælpe de kulturelle foreningers akutte behov for egnede faciliteter.
- Der skal skabes mere fleksible muligheder for at booke lokaler til kulturelle aktiviteter i København.
- Der skal skabes et samlet overblik over støttemuligheder på det kulturelle område.

Status pt.

- Der er bevilget penge til opstart og drift af et foreningsbaseret teaterkraftcenter i Huset i Magstræde med virkning fra 1. januar 2005.
- Der er igangsat bygning af 9 kommunale musikøvelokaler i Den Brune Kødby i samarbejde med Uddannelses- og Ungdomsforvaltningen. Øvelokalerne etableres i sammenhæng med den kommunale musikskole. Øvelokalerne forventes færdige oktober 2005.
- Kultur- og Fritidsudvalget har vedtaget at der udarbejdes en samlet plan for musikøvelokalområdet i København til behandling juni 2005.
- Der er udarbejdet en samlet oversigt over støttemuligheder fra Københavns Kommune til det kulturelle område.

Idræt

Den eksisterende politik og målsætning for idrætsområdet i København er beskrevet i Idrætspolitisk Redegørelse 2004.

Hovedpunkterne på børne- og ungeområdet er:

- Kommunens primære støtte til foreningsidrætten er at stille faciliteter til rådighed og give tilskud til aktiviteter for børn og unge.
- Faciliteter stilles vederlagsfrit til rådighed i Københavns Idrætsanlæg og på folkeskolerne. Samtidig giver kommunen støtte til foreningernes egne eller lejede lokaler. Der er stadig brug for massive tilskud til vedligehold af nedslidte faciliteter. Støtten til aktiviteter gives for at styrke de foreninger, der tager ansvar for aktiviteter for børn og unge.
- Udover disse hovedspor skal der til stadighed eksperimenteres og udvikles inden for foreningsidrætten bl.a. for at engagere nye målgrupper som f. eks. nydanskere. Der afsættes derfor puljer, der anvendes til nye foreningsformer og til projekter rettet mod særlige problemfelter.
- Idrætspolitikken har naturligt samspil med en række andre politikområder. I planpolitikken skal kultur- og fritidsfaciliteter og aktiviteter tænkes ind i nye bydele eller anderledes udnyttelse af eksisterende byområder fx havnen. Når der planlægges udbygning af skoler, er det væsentligt at tænke i helheder og indtænke idrætten i ny- og udbygningsprojekter på folkeskoleområdet.
- Samspillet mellem det frivillige foreningsliv, skoler og fritidsordninger er ikke nemt, men nødvendigt for at sikre sammenhængende tilbud til børn og unge. I forhold til socialpolitikken er det vigtigt at give plads til, at idrætten kan bidrage til løsningen af f.eks. integrationsopgaver. Kultur- og Fritidsforvaltningen skal tage initiativ til at koordinere og kvalificere projekterne på tværs af forvaltningerne.
- Målet er bl.a. at forbedre mulighederne for de mange ikke-aktive. Derudover skal der udarbejdes en samlet oversigt over igangværende projekter, suppleret med en opfølgning på afsluttede projekter.
- Der er en målsætning at få forbedret, nybygget og renoveret idrætsfaciliteterne i København til gavn for både den forenings- og selvorganiserede idræt mv.

Status pt.:

- I årene 2005 og 2006 er der årligt afsat 2,5 mill. kr. til idræts- og motionsprojekter for overvægtige drenge og piger samt etniske minoritetspiger. Målet er at forebygge overvægt og få en større andel af målgrupperne til at deltage i foreningslivet (se i øvrigt Idrætspolitisk redegørelse 2004).
- I budget 2005 er i alt tilført fritids- og idrætsområdet 222 mill. kr. til etablering af to svømmehaller. Parterne har herudover afsat ca. 80 mill. kr. i budgettet for 2005 til bl.a. idrætsfaciliteter på Nørrebro og i Vanløse, til DGI-byen, Kultur/Idrætshus på Indre Nørrebro samt Amager Strandpark/Helgoland.

- Der er afsat i alt 57,5 mill. kr. i 2005 og 23,2 mill. kr. i 2006 til Grøndalscenterets tag . Af midlerne udmøntes 46,4 mill. kr. til udskiftning af Grøndalscenterets tag, 19 mill. kr. til modernisering af Østerbro Stadion og 6 mill. kr. til oprensning af forurenede jord ved Idræts- og Kulturhuset i Holmbladsgade. Den resterende del på 9,3 mill. kr. udmøntes af parterne medio 2005 til renovering/vedligehold af idrætsanlæg.

Integration

Københavns Kommune har en prioriteret målsætning om at få flere børn og unge med anden etnisk oprindelse end dansk ind i foreningslivet i København. Projektrådgivningen er et samarbejde mellem Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget og Kultur- og Fritidsudvalget. Organisatorisk er Projektrådgivningen placeret i Fritid & Idræt, Kultur- og Fritidsforvaltningen. Projektrådgivningen blev etableret i marts 2002 og har fem ansatte.

Det årlige budget er på ca. 3,3 mio. kr., hvoraf 1,2 mio. kr. er afsat til Brobygningspuljen. Puljen administreres af Projektrådgivningen og udmøntes af Kultur- og Fritidsudvalget og Familie- og Arbejdsmarkedsudvalget.

Baggrunden for samarbejdet er beskrevet i rapporten ”Integration i danske foreninger” afgivet af en arbejdsgruppe bestående af repræsentanter for Kultur- og Fritidsforvaltningen, Familie- og Arbejdsmarkedsforvaltningen, Integrationsrådet og foreningslivet.

Projektrådgivningens opgaver spænder vidt og inkluderer i uprioriteret rækkefølge:

- Forenings-, pulje- og projektrådgivning til foreningslivet.
- Økonomisk støtte via Brobygningspuljen (1.2 mio. kr. årligt).
- Praktisk støtte til afvikling af integrationsprojekter i foreningslivet – fx i forbindelse med forældresamarbejde, frivilligrekruttering eller introduktion af nye medlemmer.
- Samarbejdsprojekter med foreningslivet og iværksættelse af aktiviteter, der gradvist overdrages til foreningslivet.
- Initiering af tværgående projekter – fx samarbejde mellem foreninger og fritidshjem eller mellem frivillige sociale og frivillige folkeoplysende foreninger.
- Opsøgende arbejde blandt børn i 6-14 års alderen på skoler, fritidshjem m.m. og efterfølgende foreningsguidning af børn og forældre.
- Information og vejledning om foreningslivet og dets muligheder til voksne etniske minoriteter.
- Opsøgende arbejde på sprogskoler og efterfølgende foreningsguidning.
- Metodeafprøvning og -udvikling samt videreformidling af disse til foreningslivet.
- Erfaringsindsamling og -udveksling.
- Foredrag, kurser, konsulentforløb m.m.

Indsatsområder

- Børn i 6-14 års alderen og deres forældre, fordi en tidlig foreningsstart kan være med til at forebygge social marginalisering og de negative konsekvenser heraf.
- Etniske minoritetspiger, fordi de er særligt dårligt repræsenteret i foreningslivet.
- Voksne etniske minoriteter, fordi der er brug for rollemodeller i foreningslivet, og fordi de voksnes opbakning til børnenes foreningsdeltagelse er altafgørende.

- Samarbejde mellem det folkeoplysende foreningsliv og de humanitære organisationer så som Dansk Flygtningehjælp og (Ungdommens) Røde Kors, fordi de to frivilligformer med stor fordel og til glæde for begge parter kan kombineres.
- Samarbejde mellem foreninger og skoler/fritidshjem, fordi der herigennem skabes en større helhed i børnenes hverdag, og fordi skoler og fritidshjem med deres kontaktflade til forældrene er oplagte rekrutteringsbaser.
- Opsøgende arbejde på friskoler/privatskoler (fra maj 2004), fordi mange af disse børn ikke er aktive i foreningslivet, og fordi foreningslivet kan være med til at udvide deres netværk.

Øresundsregionen

Det overordnede mål er at skabe en sammenhængende region omkring Øresund. Det er Fritid & Idræts mål at foreningsområdet bidrager til den folkelige integration i regionen. Det sker gennem

- formidling af samarbejde mellem foreninger på tværs af Øresund
- formidling af kendskab til regionens muligheder

Status pt.

- Over 200 foreninger fra regionen er ført sammen
- Der er gennemført 20 informationsture over Sundet
- Der er gennemført rådgivning og vejledning, studiebesøg, seminarer og kurser
- Foreningslivets vilkår i regionen er synliggjort og forbedret. Bl.a. gennem fælles ansøgningsskemaer mellem Malmø og København til Øresundsforeninger.
- Folkeoplysningsudvalget havde i 2004 afsat en pulje penge til at lette og igangsætte samarbejdet over Øresund.

Hvad skal ske i fremtiden for det frivillige folkeoplysende foreningsområde - det skal være sjovere at være forening og foreningsleder i København

For at kunne deltage i den stigende konkurrence med omegnskommuner, men også kommuner på Sjælland og Lolland-Falster, der stærkt markedsfører sig på (bl.a.) gode fritidsmuligheder, bliver København i fremtiden nødt til at opprioritere fritidsområdet. Det skal ganske enkelt være sjovere at være forening og foreningsleder i København.

Det er allerede sat mange tiltag i gang i forhold til nye faciliteter. Nye haller (Nørrebro, Holmbladsgade, Vanløse, Valby, DGI-byen mv.), svømmehaller (Bellahøj og Valby) er allerede vedtaget. Samtidig er det besluttet at der skal udarbejdes en renoveringsplan og udbygningsplan (rækkefølgeplanen) for idrætsfaciliteter. København har derfor taget fat på idrætsfacilitetssiden.

De nye faciliteter skaber yderligere mulighed for foreningsaktiviteter. Stigningen i antallet af aktive børn og unge vil derfor stige. Der vil derfor være behov for at sætte flere penge af til aktivitetstilskud.

Samtidig opleves der stigende pres på tilskud til drift af egne lokaler og de lokaler, Kultur- og Fritidsforvaltningen lejer for at stille til rådighed for foreningerne. Prisfremskrivningen er ikke nok til at holde niveauet. Derfor må folkeoplysningsudvalget sige nej til at leje faciliteter til nye

foreninger.

I forlængelse heraf bør der afsættes en årlig pulje til renoveringsopgaver i foreningernes egne og lejede lokaler. Der skal være særligt fokus på vedligehold, der mindsker driftsudgifterne (f.eks. varme, udvendigt vedligehold) samt renoveringer, der gør lokalerne mere handicapvenlige.

Lederne er det centrale omdrejningspunkt for foreningerne. Der er allerede i dag tilskud til lederkurser, men kommunen kan også mere aktivt bruge lederne. Der er i dag en idrætspris til året forening. Dette kunne udvides til at gælde flere kategorier; idræt, uniformeret arbejde, musik, kultur mv. Prisen kunne være lederrettet og blive uddelt på et stort arrangement på rådhuset a la "Danmarksmesterfesten".

Afgangen af 13-16-årige er stort set alle foreningers problem – og har været det i mange år. Der har været forsøgt mange tiltag for at hindre dette og sikre at de unge, der er ved at være modne til at tage et lederansvar, bliver i foreningerne. Man kan oprette en pulje til forsøg på dette område.